

ako počut' Boha

jednoduchý sprievodca pre obyčajných ľudí

PETE GREIG

„Najlepšia kniha, akú som kedy čítal,
o tej najdôležitejšej veci v živote.“

— John Mark Comer

„Boh nemlčí; my sme však často príliš zaneprázdnení, takže ho nepočujeme. Kniha *Ako počuť Boha* ponúka biblický pohľad na rôzne spôsoby, ako sa nám Boh prihovára, doplnený o príklady z histórie. Pomohla mi stať sa lepším poslucháčom. Srdečne ju odporúčam každému, kto túži po hlbšom vzťahu s Bohom.“

Gary D. Chapman,
autor knihy *Päť jazykov lásky*

„Páči sa mi podnadpis tejto knihy – ‚Jednoduchý sprievodca pre obyčajných ľudí‘. Presne v tom Pete Greig vyniká: vezme si nejakú hlbokú a tajuplnú vec, ako je modlitba, a pozve nás k nej nádherne obyčajným spôsobom. Táto kniha je krásnou zmesou ‚každodenného‘ a ‚večného‘, a preto je taká pôsobivá a užitočná. Odporúčam!“

Matt Redman,
vedúci chvál a autor piesní

„Už vyše dvadsať rokov učíme mladých ľudí počuť Boží hlas. Kiežby sme túto knihu mali k dispozícii už skôr – uľahčila by nám prácu! Je to najpodnetnejšia, najpraktickejšia a najvyčerpávajúcejšia kniha o počúvaní Boha, akú sme kedy čítali. Nie je to ten druh knihy, ktorý vám iba naplní hlavu informáciami; je to kniha, ktorá vám zapáli srdce. Pokojne by ste ju mohli dať čerstvo obrátenému veriacemu a okamžite by bol pripravený počúvať Boha. A môžete ju dať aj človeku, ktorý s Bohom kráča už mnoho rokov, a nájde v nej inšpiráciu, ako ho počúvať ešte hlbším spôsobom. Cirkev potrebovala túto knihu už dlhý čas.“

Jonathan a Melissa Helserovci

„Sú ľudia, ktorí tvrdia, že Boh im niečo povedal, ale keď si to vypočujete, znie vám to skôr ako diabol. A potom sú tu ľudia, ktorí tvrdia, že vnímali odkaz Boha pre dnešný svet, no v skutočnosti v Boha ani neveria. V rukách máte knihu, ktorá je dnes veľmi potrebná – knihu o modlitbe a o tom, ako počuť Boha. A navyše od autora, ktorému môžete dôverovať. S Petom Greigom sa priatelíme už roky a v oblasti modlitby ho považujem za jedného z najmúdrejších ľudí, akých poznám. Kniha čerpá zo studnice múdrosti, ktorá po stáročia živila srdcia veriacich. Zaznievajú v nej hlasy svätcov, ktorí neboli iba ľuďmi modlitby, ale tými, ktorí vstali z kolien a svojim modlitbám nasadili nohy. Táto skvelá kniha je pozvaním modliť sa a konať – pretože presne to dnes potrebuje náš svet.“

Shane Claiborne,
spisovateľ, aktivista a spoluzakladateľ hnutia Red Letter Christians

**AKO
POČUŤ
BOHA**

AKO POČUŤ BOHA

JEDNODUCHÝ SPRIEVODCA
PRE OBYČAJNÝCH ĽUDÍ

Pete Greig

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál
HOW TO HEAR GOD:

© 2022 by Pete Greig

Vydavateľ:

All rights reserved. Published by Hodder & Stoughton Ltd, Carmelite House 50, Victoria Embankment London, Great Britain. Translated by permission.

Slovenské vydanie:

© 2023 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná, uložená do informačných systémov ani inak rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra:

Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič, Ľudmila Králiková

Obrázky v knihe:

© Alamy Stock Photo Ltd.

Foto na obálke:

© Ed Peers, Shutterstock.com

Ak nie je uvedené inak, biblické citáty sú v tejto knihe citované podľa: *Biblia. Slovenský ekumenický preklad s deuterokánonickými knihami*. Banská Bystrica: Slovenská biblická spoločnosť, 2008.

Tlač:

Tlačiareň Heidy, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-73-4

Na pamiatku

Floyda McClunga (3. augusta 1945 – 29. mája 2021)

a Joela Edwardsa (15. októbra 1951 – 30. júna 2021),

skutočných otcov a synov.

OBSAH

Predslov	11
Ako túto knihu prečítať za päť minút	13
1. Boh sa nám prihovára v Ježišovi	19
<i>Živé slovo</i> : Sojourner Truth (1797 - 1883)	48
ČASŤ 1	
BOŽIE SLOVO: <i>vox externa</i>	55
2. Boh sa nám prihovára cez Bibliu	57
<i>Živé slovo</i> : Augustín z Hippa (354 - 430)	81
3. Boh sa nám prihovára v modlitbe: <i>Lectio divina</i>	89
<i>Živé slovo</i> : Ignác z Loyoly (1491 - 1556)	126
4. Boh sa nám prihovára prostredníctvom proroctva	135
<i>Živé slovo</i> : Heidi Baker	165
ČASŤ 2	
BOŽÍ ŠEPOT: <i>vox interna</i>	171
5. Boh sa nám prihovára šepotom	173
<i>Živé slovo</i> : Nicolas Herman (1614 - 1691)	186
6. Boh sa nám prihovára v snoch a cez podvedomie	193
<i>Živé slovo</i> : Juliana z Norwichu (1342 - okolo 1416)	217
7. Boh sa nám prihovára šepotom cez komunitu, stvorenie a kultúru	223
<i>Živé slovo</i> : George Washington Carver (1864 - 1943)	248
8. Slovo, šepot a cesta	257
Poďakovanie	265
Poznámky	267
Register	279

Predslov

John Mark Comer

Ak Boh existuje...

Ak tento Boh nie je iba abstraktná myšlienka, akási neurčitá sila či more nekonečnej energie, ale milujúce spoločenstvo Trojice...

Ak tento Boh, ktorý je vo svojej podstate vzťahom, vystúpil zo seba a motivovaný obetavou láskou sa stal človekom... aby čo najväčšiemu počtu ľudí umožnil účasť na vnútornom živote lásky Trojice...

Ak prišiel v ľudskom tele ako Ježiš, rabín, učiteľ z Nazareta...

Ak si povolal učeníkov, žiakov, ktorí sedeli pri jeho nohách, počúvali jeho kázne a učili sa hovoriť a konať to, čo hovoril a konal on...

A ak nám Ježiš po svojom návrate k Otcovi dal svojho Ducha, aby bol so všetkými kresťanmi vždy a všade...

Tak potom je tým najdôležitejším v živote naučiť sa počuť jeho hlas.

Pred mnohými rokmi mi môj mentor povedal: „Naučiť sa počuť hlas Boha je najdôležitejšou úlohou každého Ježišovho učeníka.“ A nedávno mi iný mentor vrazil: „Ježišov učeník by

mal v prvom rade sedieť pri jeho nohách a počúvať.“ Dvakrát potvrdená pravda.

Ale ako na to? V emailovej schránke nemám každé ráno novú správu od Boha. Vy áno? A keď musím spraviť dôležité rozhodnutie a cítim sa zmätený, nedostávam z neba esemesky ani nado mnou nezaznieva hlas z oblaku.

Tu na scénu vstupuje môj priateľ Pete Greig. Dovoľujem si nazývať ho priateľom, ale oveľa viac ako priateľa ho vnímam ako sprievodcu, duchovného šerpu vo výškach kráľovstva a živú ikonu kresťana, akým raz túžim byť.

Pete napísal najlepšiu knihu, akú som kedy čítal, o tej najdôležitejšej veci v živote: o tom, ako sa naučiť počúť Boha.

Nazval ju „jednoduchým sprievodcom pre obyčajných ľudí“. Naozaj ním je, ale „jednoduchý“ neznamená „zjednodušený“. Táto kniha je očarujúco múdra, hlboká a podnetná. Pete výnimočným spôsobom ponúka bohatstvo Cirkvi v dejinách a po celom svete, čím prekračuje hranice kmeňového myslenia kresťanov, ktorí sa nálepkujú ako charizmatici, necharizmatici, reformovaní, anglikáni, anabaptisti, konzervatívci, progresívci a tak ďalej. Pete nás zakoreňuje v niečom oveľa starobylejšom, nemennom a večnom. V tom, čo prví kresťania nazývali Cesta. Táto starobylá forma kresťanstva (ktorá predchádzala aj samotnému pojmu „kresťanstvo“) je liekom na mnohé bolesti a neduhy modernej Cirkvi.

Budúcnosť je prastará.

Nadčasové je príhodné pre tento čas.

A schopnosť počúť Boha je kľúčom k všetkému.

Ako túto knihu prečítať za päť minút

Cesta do Emauz

Dvaja z nich išli do dediny zvanej Emauzy.

(Lk 24, 13)

Toto je jednoduchý sprievodca jednou z najúžasnejších a zároveň najmäťucejších vecí, aké sa v živote naučíte. Biblia hovorí, že ste boli stvorení na to, aby ste mali reálny vzťah s Bohom založený na komunikácii. Počuť jeho hlas je preto jednou z najprirodzenejších vecí na svete. (Už teraz to pravdepodobne robíte viac, než si uvedomujete.) Ale vždy keď Božie slovo nesprávne pochopíme, prekrútime alebo ignorujeme, spôsobí to veľký zmätok a bolesť. V tejto knihe budeme rozoberať jeden z najkrajších biblických príbehov. Kristovo stretnutie s emauzskými učeníkmi je skvelou lekciou pre každého, kto sa chce naučiť počuť jeho hlas, a to nielen preto, lebo ukazuje viacero spôsobov, akými Boh hovorí, ale i preto, lebo učenici to zakaždým nepochopili.

Kapitola 1: Boh sa nám prihovára v Ježišovi

Ako sa tak zhovárali a vzájomne dohadovali, priblížil sa k nim sám Ježiš.

(Lk 24, 15)

Boh znie ako Ježiš. On je totiž doslova „živým Božím Slovom“. Počúvanie jeho hlasu teda nie je v prvom rade o osvojení si nejakej techniky, ale o stretnutí s Majstrom. Všetky ostatné

spôsoby, akými Boh s nami komunikuje – cez Bibliu, prorocstvo, sny, videnia a podobne –, sa dejú prostredníctvom Ježiša a vždy poukazujú naňho. Aj túto knihu pravdepodobne čítate preto, lebo sa k vám približuje skrytý Kristus tak, ako sa priblížil k učeníkom na ceste do Emauz, a pozýva vás na pomalú cestu hlbokého objavovania, ktorá vám zmení život.

Kapitola 2: Boh sa nám prihovára cez Bibliu

A počnúc od Mojžiša a od všetkých prorokov, vykladal im, čo sa naňho vzťahovalo vo všetkých Písmach.

(Lk 24, 27)

Keď ide o počúvanie Boha, jazykom jeho srdca je Biblia. Nič, čo by povedal akýmkoľvek iným spôsobom v akomkoľvek inom kontexte, nikdy nepreváži, nepodkope ani nebude protirečiť tomu, čo povedal v Písme. Preto sa Ježiš na ceste do Emauz nezjavil len tak so slovami: „Ahojte, to som ja!“ Namiesto toho sa pustil do zdlhavého výkladu Biblie a radikálnym spôsobom nanovo interpretoval Božie slovo vo svetle svojho života, smrti a zmŕtvychvstania. Tento prístup – *kristologická hermeneutika* – vám môže uľahčiť hľadanie Božieho hlasu v Biblii a chápanie jeho zmyslu pre váš každodenný život.

Kapitola 3: Boh sa nám prihovára v modlitbe:

Lectio divina

„Či nehorelo naše srdce, keď (...) vysvetľoval nám Písma?“

(Lk 24, 32)

V tejto kapitole prejdeme od čítania Božieho slova k *modleniu* sa Božím slovom. Využijeme pri tom starobylý spôsob počúvania Boha známy ako *lectio divina*. Vďaka predstavivosti a rozjímaniu, ktoré sú podstatou *lectio divina*, nám

v známych textoch zablikajú plamienky nového zjavenia, takže nám „zahoria srdcia“. *Lectio divina* sa skladá z týchto štyroch krokov: zastav sa a čítaj (*lectio*), rozjímaj (*meditatio*), pros (*oratio*) a podriaď sa (*contemplatio*).

Kapitola 4: Boh sa nám prihovára prostredníctvom proroctva

„Či nehorelo naše srdce, keď sa s nami cestou rozprával?“

(Lk 24, 32)

V Novom zákone sa pre Božie slovo používajú dva odlišné grécke pojmy: *logos* a *réma*. *Logos* opisuje tie spôsoby Božieho vyjadrovania sa, ktoré sme skúmali doteraz: Ježiša ako živé Božie Slovo (kapitola 1) a Božie slovo zachytené v písomnej forme, teda Bibliu (kapitoly 2 a 3). Pojem *réma* sa vzťahuje na vyslovené slovo Boha, ktoré je dnes živé a účinné vo forme proroctva. Ako píše apoštol Pavol: „Kto však prorokuje, hovorí ľuďom a tak buduje, povzbudzuje a potešuje“ (1 Kor 14, 3). V tejto kapitole ponúkam kľúče, ktoré vám pomôžu rásť v tomto dôležitom duchovnom dare, a jednoduché princípy, ako ho správne používať.

Kapitola 5: Boh sa nám prihovára šepotom

Priblížil sa k nim sám Ježiš a šiel s nimi. Ich oči boli zastreté, aby ho nespoznali.

(Lk 24, 15 – 16)

Posun od *Božieho slova* (jeho hlas, ktorý k nám prichádza zvonka) k *Božiemu šepotu* (jeho hlas, ktorý vychádza zvnútra) nás privádza k jadrú problému, ktorý majú milióny kresťanov s počúvaním Boha, a tým sú ich domnienky o tom, ako znie Boží hlas, a ich očakávania, ako by sa im mal prihovárať.

Keď sa nám prihovára nahlas a jasne – v Ježišovi (kapitola 1), cez Bibliu (kapitoly 2 a 3) a nadprirodzené proroctvo (kapitola 4) –, je relatívne ľahké ho počuť. Keď však jeho hlas nadobudne formu „tichého šelestu“ (1 Kr 19, 12), akú najčastejšia máva, ľahko ho prepočujeme.

Kapitola 6: Boh sa nám prihovára v snoch a cez podvedomie

Spoznali ho. Ale on im zmizol.

(Lk 24, 31)

V Biblii a koniec koncov i dnes Boh komunikuje predovšetkým prostredníctvom intuície. V tejto kapitole ponúkam usmerenie pre tých, ktorí chcú Boha počuť v snoch, a kladiem dôraz na rešpektovanie hlasu svedomia, ktoré je kľúčovým, no zároveň aj omylným komunikačným kanálom Ducha Svätého. Okrem toho vám vysvetlím ignaciánsku modlitbu examen, vďaka ktorej môžeme nadviazať spojenie so svojím vnútorným svetom.

Kapitola 7: Boh sa nám prihovára šepotom cez komunitu, stvorenie a kultúru

Keď s nimi zasadol k stolu, (...) vtom sa im otvorili oči.

(Lk 24, 30 – 31)

Z príbehu emauzských učeníkov nepopierateľne vyplýva to, že Boh sa nám prihovára cez komunitu, stvorenie a kultúru. V čase Ježišovho narodenia mal Boží ľud už jeho slovo zapísané v Biblii (prinajmenšom v židovskom Písme), ale to očividne nestačilo. A nestačili ani spisy prorokov. Poznali Boží šepot, ktorý počul Eliáš, a sami ho počuli vo svojom svedomí, v snoch a videniach. V skutočnosti mali k dispozícii takmer

všetky komunikačné kanály, aké Boh využíva a ktoré opisujem v tejto knihe, ibaže nič z toho im nestačilo. Božie slovo sa teda nakoniec stalo telom. Nezostalo knihou, ale prijalo fyzické telo; nebolo iba mysticky prítomné v nebi, no hmatateľne tu „medzi nami“ (Jn 1, 14). Neexistuje taký aspekt Božieho stvorenia, cez ktorý by sa nám Boh neprihováral. Táto kapitola sa venuje rozlišovaniu jeho hlasu v každej oblasti života – nie iba v náboženských kontextoch, ale v realite komunity, stvorenia a kultúry.

Kapitola 8: Slovo, šepot a cesta

Aj oni porozprávali, čo sa im cestou stalo.

(Lk 24, 35)

Trvalo zhruba tri hodiny, kým im to konečne došlo – kým si emauzskí učeníci uvedomili, že sedia za stolom so živým Božím Slovom. A keď sa im otvorili oči a uši, zareagovali rozhodným: „Áno!“ Počúvanie sa zmenilo na konanie. Nečakali do rána, ale okamžite vybehli z domu. Absolvovali dvanásť kilometrov dlhú spiatočnú cestu do Jeruzalema, vyhľadali učeníkov a „porozprávali, čo sa im cestou stalo“ (Lk 24, 35). V našich životoch funguje takýto vzorec: čím viac hovoríme Ježišovi „áno“, tým známejším a vzácnejším sa nám stáva jeho hlas, až napokon na konci svojej cesty, na sklonku svojho života sa obzrieme späť a v radostnom úžase zašepkáme: „Či nehorelo naše srdce, keď sa s nami rozprával?“

Boh znie ako Ježiš. On je totiž doslova „živým Božím Slovom“. Počúvanie jeho hlasu teda nie je v prvom rade o osvojení si nejakej techniky, ale o stretnutí s Majstrom. Všetky ostatné spôsoby, akými Boh s nami komunikuje – cez Bibliu, proroctvo, sny, videnia a podobne –, sa dejú prostredníctvom Ježiša a vždy poukazujú naňho. Aj túto knihu pravdepodobne čítate preto, lebo sa k vám približuje skrytý Kristus tak, ako sa priblížil k učeníkom na ceste do Emauz, a pozýva vás na pomalú cestu hlbokého objavovania, ktorá vám zmení život.

1

Boh sa nám prihovára v Ježišovi

Priblížil sa k nim sám Ježiš.

(Lk 24, 15)

*Všade okolo vás je šíry svet. Môžete sa pred ním ohradiť,
ale naveky ho od seba neodlúčite.*

(J. R. R. Tolkien)¹

A tak sa začína veľké dobrodružstvo.

Nič nemôže byť divokejšie a úžasnejšie než schopnosť človeka počuť Boha. A práve z toho dôvodu nás iba máločo dokáže pri nesprávnom používaní tak miasť a zraňovať.

Azda preto ste siahli po tejto knihe. Chcete rásť v schopnosti rozlišovať Boží hlas, pretože si uvedomujete, že práve ona je kľúčom k všetkému ostatnému v kresťanskom živote a bez nej sú reči o opravdivom vzťahu s Bohom založenom na vzájomnej komunikácii prázdne. „Veď modlitba nie je nič iné než priateľstvo s Bohom,“ povedala pred päťsto rokmi Terézia z Ávily.² To však, samozrejme, nie je jednoduché.

V čase písania tejto knihy sa skupinka samozvaných prorokov snaží zahladať stopy po svojom omyle pri predpovedi výsledkov prezidentských volieb v istej krajine. Medzitým zúri vojna medzi protichodnými vyhláseniami ľudí, ktorí